

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ
КОМИТЕТ
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ПО АРХИВНОМУ ДЕЛУ

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
АРХИВ ЭШЕ БУЕНЧА
ДӘҮЛӘТ КОМИТЕТЫ

14.12.2016

ПРИКАЗ

г. Казань

№ 114-09

Татарстан Республикасының Архив эше буенча дәүләт комитетының эксперт-тикшерү һәм методик комиссиясе турындағы нигезләмәне раслау хакында

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасының Архив эше буенча дәүләт комитеты мәсьәләләре» 09.08.2016 № 541 карары нигезендә б о е р ы к б и р ә м:

1. Күшымта итеп бирелүче Татарстан Республикасының Архив эше буенча дәүләт комитетының эксперт-тикшерү һәм методик комиссиясе турындағы нигезләмәне расларга.
2. Элеге боерыкны тикшереп торуны Татарстан Республикасының Архив эше буенча дәүләт комитеты рәисе урынбасары Р.А. Шәйхетдиновага йөкләргә.

Рәис

И.Х. Эюпова

Татарстан Республикасының Архив
эше буенча дәүләт комитетының
14.12.2016 № 117-од боергы белән
РАСЛАНДЫ

Татарстан Республикасының Архив эше буенча дәүләт комитетының эксперт-тикшерү һәм методик комиссиясе турында
НИГЕЗЛӘМӘ

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Татарстан Республикасының Архив эше буенча дәүләт комитетының эксперт-тикшерү һәм методик комиссиясе (алга таба – ЭТМК) Татарстан Республикасының Архив эше буенча дәүләт комитеты (алга таба – Дәүләт комитеты) каршындагы үз компетенцияләре чикләрендә документларның кыйммәтле булуына экспертиза ясауга, аларны Россия Федерациясе Архив фонды, Татарстан Республикасы Архив фонды составына кертүгә, шулай ук аның составындагы аеруча кыйммәтле документларны билгеләүгә, шул исәптән уникаль документларны билгеләүгә, «Татарстан Республикасы дәүләт архивы» дәүләт бюджет учреждениесенең (алга таба – «Татарстан Республикасы дәүләт архивы» ДБУ) һәм республика муниципаль архивларының туплау чыганаклары исемлекләрен карауга, эшләр алыш бару буенча инструкцияләрне, эшләрнең ябынча һәм индивидуаль номенклатурларын, архивлар һәм үзәк эксперт комиссияләре (алга таба – УЭК), эксперт комиссияләре (алга таба – ЭК) турында нигезләмәләрне, «Татарстан Республикасы дәүләт архивы» ДБУ һәм республика муниципаль архивларының туплау оешмаларның чыганакларын һәм аның компетенциясенә кертелгән башка мәсьәләләрне килештерүгә бәйле мәсьәләләр буенча каарлар кабул итүче һәм даими эшләүче киңәш итү органы булып тора.

1.2. Үз эшчәнлегендә ЭТМК Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарга, шул исәптән «Россия Федерациясендә архив эше турында» 2004 елның 22 октябрендәге № 125-ФЗ Федераль законга, Россия Федерациясе Президенты указларына һәм күрсәтмәләренә, Россия Федерациясе Хөкүмәте каарларына һәм күрсәтмәләренә, Россия Федерациясе Мәдәният министрлыгы норматив хокукий актларына, Федераль архив агентлыгының (алга таба – Росархив) норматив хокукий актларына, методик рекомендацияләренә, күрсәтмәләренә, Росархив каршындагы Үзәк эксперт-тикшерү комиссиясе (алга таба – УЭТК) каарларына, Татарстан Республикасы Конституциясенә, «Татарстан Республикасы Архив фонды һәм архивлар турында» 1996 елның 13 июнендәге № 644 Татарстан Республикасы Законына, Татарстан Республикасы Президенты указларына һәм күрсәтмәләренә, Татарстан Республикасы Хөкүмәте каарларына һәм күрсәтмәләренә, Дәүләт комитеты турындагы нигезләмәгә, Дәүләт комитеты коллегиясе боерыкларына һәм каарларына, шулай ук әлеге Нигезләмәгә таяна.

1.3. ЭТМКнең үз компетенциясе чикләрендә кабул ителгән, ЭТМК рәисе һәм секретаре тарафыннан имзаланган каарлары «Татарстан Республикасы дәүләт

архивы» ДБУ һәм республика муниципаль архивлары, дәүләт хакимияте органнары, муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә органнары, «Татарстан Республикасы дәүләт архивы» ДБУ һәм республика муниципаль архивларының туплау чыганакларына кертелүче республика учреждениеләре, оешмалары һәм предприятиеләре тарафыннан үтәү өчен мәжбүри була.

1.4. ЭТМК һәм аның составы турындагы нигезләмә Дәүләт комитеты рәисе боерыклары белән раслана.

2. ЭТМКнең төп бурычлары һәм функцияләре

2.1. ЭТМКнең төп бурычлары түбәндәгеләр:

2.1.1. «Татарстан Республикасы дәүләт архивы» ДБУнең һәм республика муниципаль архивларының туплау оешмаларын-чыганакларын, Россия Федерациясе Архив фонды, Татарстан Республикасы Архив фонды составына кертергә тиешле документлар составын үз вәкаләтләре чикләрендә билгеләү.

2.1.2. Татарстан Республикасы Архив фондының документлар составын оптимальләштерү мәсьәләләре буенча, документларның кыйммәтлелегенә экспертизының, Татарстан Республикасы Архив фонды составына документлар кертуңең методик һәм практик мәсьәләләре буенча караларны үз вәкаләтләре чикләрендә карау һәм кабул итү.

2.1.3. Норматив документларны, фәнни-методик эшләнмәләрне һәм методик кулланма әсбапларны әзерләү һәм «Татарстан Республикасы дәүләт архивы» ДБУнең һәм республика муниципаль архивларының эше гамәлиятенә керту барышында барлыкка килгән мәсьәләләрне хәл итү.

2.1.4. «Татарстан Республикасы дәүләт архивы» ДБУ һәм республика муниципаль архивлары эксперт һәм методик комиссияләренең, УЭК, ЭК оешмаларының эшчәнлегенә методик житәкчелекне гамәлгә ашыру.

2.2. ЭТМК үзенә йөкләнгән бурычлар нигезендә түбәндәгеләрне карый:

2.2.1. архив документлары кыйммәтлелеген һәм «Татарстан Республикасы дәүләт архивы» ДБУнең һәм республика муниципаль архивларының, архив оешмаларының аларны туплауны экспертизалау мәсьәләләре буенча методик эшләнмәләрне;

2.2.2. «Татарстан Республикасы дәүләт архивы» ДБУнең һәм республика муниципаль архивларының туплау оешмаларын-чыганакларының, шул исәптән оешмаларын-чыганакларын фәнни-техник документация, аудиовизуаль документлар белән тулыландыру исемлекләрен, исемлекләргә үзгәрешләрне һәм ёстәмәләрне;

2.2.3. гражданнарының (архив документлары милекчеләренең яисә хужаларының) – «Татарстан Республикасы дәүләт архивы» ДБУнең һәм республика муниципаль архивларының туплау чыганакларының исемлекләре проектларын;

2.2.4. эшләрнең якынча (типовой, индивидуаль) номенклатурларын, эшләр алыш бару буенча инструкцияләрен, архивлар һәм эксперт комиссияләре (УЭК),

«Татарстан Республикасы дәүләт архивы» ДБУнең һәм республика муниципаль архивларының туплау оешмалары-чыганаклары турында нигезләмәләрне;

2.2.5. «Татарстан Республикасы дәүләт архивы» ДБУнең һәм республика муниципаль архивларының кабул итепергә тиешле документларының якынча һәм тармак исемлекләрен, шушы исемлекләргә үзгәрешләрне һәм өстәмәләрне;

2.2.6. фәнни-техник документациянең «Татарстан Республикасы дәүләт архивы» ДБУнә дайми саклауга тапшырылырга тиешле проектларының, проблемаларның исемлекләрен;

2.2.7. дайми саклау эшләре өчен исемлекләрне: идарәчел, фәнни-техник, аудиовизуаль документацияне, шәхси состав буенча эшләрнең һәм вакытлыча сакланучы (10 елдан артык) эшләрнең исемлекләрен, документларны югалту турында актларны, саклаудагы архив документларына төзәтелмәслек зыяннар китерү турындагы актларны, шәхси состав буенча «Татарстан Республикасы дәүләт архивы» ДБУнең һәм республика муниципаль архивларының туплау оешмалары-чыганаклары тарафыннан тапшырыла торган исемлекләрне;

2.2.8. дами саклаудагы эшләрнең, шәхси барлыкка китерелгән һәм шәхси состав буенча «Татарстан Республикасы дәүләт архивы» ДБУдә һәм республика муниципаль архивларында төзелгән документларның исемлекләрен, акты описания документларның тасвиrlамасы, эшләрнең исемлекләрен яңадан эшкәртү һәм камилләштерү актларын, сакланмаска тиешле документларны юк итүгә жибәрү турындагы актларны, документларны югалту турындагы актларын, «Татарстан Республикасы дәүләт архивы» ДБУдә һәм республика муниципаль архивларында дами саклаудагы архив документларына төзәтелмәслек зыяннар китерү турындагы актларны;

2.2.9. «Татарстан Республикасы дәүләт архивы» ДБУ һәм республика муниципаль архивлары тарафыннан шәхси рәвештә барлыкка китерелгән документларны кабул итеп алу мәсьәләләрен;

2.2.10. документларның кыйммәтлелеген һәм алар белән «Татарстан Республикасы дәүләт архивы» ДБУне һәм республика муниципаль архивларын туплауны экспертизалауның документларны дами саклауга тапшыруга сайлап алганда һәм әзерләгәндә барлыкка килгән бәхәсле мәсьәләләрен;

2.2.11. гамәлдәге исемлекләр, эшләрнең типовой һәм якынча номенклатуралар белән каралмаган документлар саклау срокларын билгеләү буенча тәкъдимнәрне;

2.2.12. Татарстан Республикасы Архив фондының уникаль документларның республика реестрына уникаль документларны керту турындагы тәкъдимнәрне;

2.2.13. Россия Федерациясе Архив фондының уникаль документларның дәүләт реестрына документларны керту өчен Росархив каршындагы УЭТКна уникаль документларны жибәрү турында тәкъдимнәрне;

2.2.14. аеруча кыйммәтле документлары булырга мөмкин булган фондларның исемлекләре, «Татарстан Республикасы дәүләт архивы» ДБУдә һәм республика муниципаль архивларында сакланучы аерucha кыйммәтле эшләрнең (документларның) исемлекләрен, номерникларны һәм исәпкә алу исемлекләрен,

«Татарстан Республикасы дәүләт архивы» ДБУнең туплау оешмалары-чыганаклары тарафыннан тапшырыла торған аеручы кыйммәтле эшләр исемлекләрен;

2.2.15. «Татарстан Республикасы дәүләт архивы» ДБУнең һәм республика муниципаль архивларының методик, эксперт-методик комиссияләренең, УЭК, «Татарстан Республикасы дәүләт архивы» ДБУен һәм республика муниципаль архивларын туплауның оешмаларының-чыганакларының ЭК һәм ЭТМК компетенциясенә керүче мәсьәләләр буенча эше турында мәгълүматны;

2.2.16. «Татарстан Республикасы дәүләт архивы» ДБУнә һәм республика муниципаль архивларына саклауга документлар тапшыру турында дәүләтнеке булмаган оешмалар белән шартнамәләр төзүнең максатка ярашлыгы турында тәкъдимнәрне.

2.3. ЭТМК түбәндәге карапларны кабул итә:

2.3.1. дайми саклаудагы эшләрнең һәм документларның исемлекләрен (2.2.5, 2.2.6 пп.), дайми саклаудагы эшләрнең һәм документларның исәпкә алу исемлекләрен (2.2.7, 2.2.8 пп.), аеруча кыйммәтле документларның исемлекләрен һәм исәпкә алу исемлекләрен, шулай ук иминият күчermәләрен исәпкә алу исемлекләрен (2.2.14 п.), актларны (2.2.8 п.) раслау турында;

2.3.2. туплау оешмалары-чыганаклары исемлекләрен (2.2.2, 2.2.3 пп.), ЭК һәм архив турындағы нигезләмәләрне, эшләр алыш бару буенча инструкцияләрне, эшләр номенклатураларын (2.2.4 п.), шәхси состав буенча исәпкә алу исемлекләрен (2.2.7, 2.2.8 пп.), документларны югалту, документларга төзәтелмәслек зыяннар салу турындағы актларны (2.2.7, 2.2.8 пп.), методик кулланма әсбапларны (2.2.1 п.), тәкъдимнәрне (2.2.12, 2.2.13 пп.) килештерү турында.

2.4. ЭТМК Росархив каршындағы УЭПК каравына документларның кыйммәтлелеген һәм туплауны экспертизалау мәсьәләләре буенча тармак һәм тармакара әһәмияттәге норматив документларны һәм методик кулланма әсбапларны эшләү (эшкәртү) буенча тәкъдимнәрне, гамәлдәге исемлекләр белән каралмаган документларны саклау срокларын билгеләү буенча тәкъдимнәрне, шулай ук Россия Федерациясе Архив фонды документларын оешмаларда саклауның билгеләнгән срокларын үзgертү мәсьәләләре буенча тәкъдимнәрне кертә; кирәк очракларда документларның кыйммәтлелеген һәм «Татарстан Республикасы дәүләт архивы» ДБУне һәм республика муниципаль архивларын һәм архив оешмаларын документлар белән туплауны экспертизалауның бәхәсле мәсьәләләрен анататулар буенча Росархив каршындағы УЭПКкә мөрәжәгать итәргә мөмкин.

3. ЭТМК хокуклары

3.1. ЭТМК түбәндәге хокукларга ия:

3.1.1. дайми саклаудагы эшләрнең исәпкә алу исемлекләрен караганда кирәк очракларда «Татарстан Республикасы дәүләт архивы» ДБУнең һәм республика муниципаль архивларының документлар белән туплау оешмаларыннан-чыганакларыннан сакламаска тиешле архив документларын юк итүгә жибәрү турындағы актларны таләп итәргә;

3.1.2. оешмаларга дайми саклаудагы житми калган эшлэрне (документларны) эзләү чараларын күрүне тәкъдим итәргә, документларның булмавы, югалуы яисе законсыз юк итөлүе сәбәпләре турында житәкчеләрдән язма аңлатмалар соратып алырга, ә кирәк чакта ЭТМК утырышларында УЭК, ЭК оешмалары рәисләрен тыңларга;

3.1.3. архив оешмаларыннан һәм башка оешмалардан методик һәм практик мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр һәм бәяләмәләр, документларны саклауга һәм юк итүгә сайлап алу мәсьәләләре буенча; шулай ук әлеге мәсьәләләрне карау буенча УЭК һәм ЭК утырышлары беркетмәләрен һәм аларга документларны соратып алырга;

3.1.4. «Татарстан Республикасы дәүләт архивы» ДБУ һәм республика муниципаль архивлары, аларның УЭК, ЭК эшчәнлегенә кагылышлы мәсьәләләр буенча аларны туплау оешмалары-чыганаклары житәкчеләренә мөрәжәгать итәргә;

3.1.5. «Татарстан Республикасы дәүләт архивы» ДБУнән һәм республика муниципаль архивларыннан, аларны туплау оешмаларыннан-чыганакларыннан әлеге Нигезләмәнең таләпләрен, ЭТМКнә карауга документларны рәсмиләштерү һәм тәкъдим итү буенча нормативларны үтәүне, сыйфатсыз әзерләнгән документларны эшләп бетерү өчен төзүчеләргә кире кайтаруны таләп итәргә;

3.1.6. Татарстан Республикасы Архив фонды документларын югалту турында һәм документларны саклауны тәэммин итү кагыйдәләре бозылу турында Дәүләт комитеты рәисенә хәбәр итәргә.

4. ЭТМК эшен оештыру

4.1. ЭТМК эшчәнлеге Татарстан Республикасының Архив эше буенча дәүләт комитетының төп чаралары планында карала.

4.2. ЭТМК эше ЭТМК эше регаменты нигезендә гамәлгә ашырыла.

4.3. ЭТМК утырышлары ЭТМК утырышларын уздырулар графигы нигезендә, шулай ук кирәк саен чакырыла. Кирәк чакта ЭТМКнәң күчмә утырышлары «Татарстан Республикасы дәүләт архивы» ДБУдә һәм республика муниципаль архивларында, аларны туплау оешмаларында-чыганакларында уздырылырга мөмкин; шулай ук ЭТМК һәм УЭК, ЭК оешмаларының уртак утырышлары уздырылырга мөмкин.

4.4. Дәүләт комитеты урынбасары ЭТМК рәисе була. ЭТМК рәисе ЭТМК эшчәнлегенә житәкчелек итә, ЭТМК утырышларында рәислек итә, әлеге Нигезләмәдән килеп чыгучы хокукларга ия була, комиссиягә йөкләнгән бурычларны үтәү өчен жаваплы була.

4.5. ЭТМК секретаре Дәүләт комитеты хезмәткәрләре арасыннан билгеләп куела. ЭТМК секретаре ЭТМК утырыш көн тәртибе проектларын әзерләүгә тәэммин итә, ЭТМК утырышында каралырга тиешле документларны үз вакытында тапшыруны, аларны теркәүне тәэммин итә һәм ЭТМК утырышында карау өчен документлар әзерли, ЭТМК әгъзаларын ЭТМК тарафыннан карауга әзерләнгән

материаллар белән ЭТМК эше регламентында күрсәтелгән сроклар нигезендә тәэмин итә, ЭТМК рәисе кушуы буенча ЭТМК утырышина ЭТМК составына кермәгән оешмалар вәкилләрен чакыруны оештыра. ЭТМК беркетмәләрен рәсмиләштерә һәм ЭТМК каарларын һәм каарлардан өземтәләрне «Татарстан Республикасы дәүләт архивы» ДБУнә һәм республика муниципаль архивларына һәм аларны туплау оешмаларына-чыганакларына жибәрә. ЭТМК рәисе кушуы буенча башка бурычларны үти.

4.6. ЭТМК каршында «Татарстан Республикасы дәүләт архивы» ДБУ хезмәткәрләреннән эксперtlар төркеме төзелергә мөмкин, аның составы Дәүләт комитеты тарафыннан раслана. Экспертла ЭТМК әгъзалары белән беррәттән нотыклар белән чыгыш ясарга мөмкин.

4.7. ЭТМК вәкаләтләре чикләрендә аерым мәсьәләләргә хәл иткәндә ЭТМК утырышина архив учреждениеләре белгечләре, «Татарстан Республикасы дәүләт архивы» ДБУ һәм республика муниципаль архивлары һәм аларны туплау оешмалары-чыганаклары хезмәткәрләре консультантлар һәм эксперtlар сыйфатында чакырылырга мөмкин.

4.8. ЭТМК секретаре башкаручылардан ЭТМК утырышинда каралырга тиешле документларын үз вакытында ташыруны һәм аларны дөрес рәсмиләштерүнә таләп итәргә, агымдагы тикшереп торуны гамәлгә ашырырга, шулай ук әлеге Нигезләмә таләпләрен үтәүне таләп итәргә хокуклы.

4.9. ЭТМК утырыши беркетмә рәвешендә рәсмиләштерелә. ЭТМК беркетмәләренә ЭТМК рәисе һәм секретаре имза сала һәм ул Дәүләт комитеты рәисе тарафыннан раслана. Комиссия каарлары һәр мәсьәлә буенча ЭТМК утырышинда катнашучы әгъзаларының күпчелек тавышы белән аерым-аерым кабул ителә. Тавышлар тигез бүленгәндә, каар ЭТМК рәисе тарафыннан кабул ителә.

4.10. ЭТМК секретаре ЭТМК рәисенә ЭТМК утырышларында кабул ителгән каарлар үтәлешенең торышы турында хәбәр итә.

4.11. ЭТМК кааларын тикшереп торудан төшереп калдыру эшне башкару турында башкаучы белешмә тапшырганнан соң ЭТМК каары белән гамәлгә ашырыла.

4.12. ЭТМКнен үз мөһере була.
